

Inför valet – om evangeliet och partipolitiken

Kyrkan har alltid varit en politisk kraft men aldrig partipolitisk. Så känner vi också igen Jesus. Frimodig när det gäller att ta ställning för utsatta människor, ifrågasätta makthavare och samhällsstrukturer, men också opopulistisk och fri. Hans ärende, och kyrkans ärende är inte att bygga ett idealsamhälle här på jorden, utan att låta det himmelska livet få nedslag även här och nu. Kyrkan är kallad att vara ett salt i denna världen och en påminnare om den kommande med värderingar som inte är beroende av opinionssiffror.

Politiska rörelser har genom historien gärna velat använda sig av Jesus och kyrkan för att ge tyngd åt sin politik, alltifrån den amerikanska kristna högern till vänstervågens radikalism och befrielsesteologins frihetskamp. I Sverige har kristendomen tidvis associerats med konservativa åsikter och värderingar, men lika gärna kunde 60- och 70-talets vänstervåg mer än gärna se en radikal förebild i Jesus.

Under sekler av sammanflätning med det svenska samhället har kyrkan kunnat vara en trygg faktor i orostider men även riskerat att annekteras av hembygdsivrare och nationalromantiker. När nationalstaten Sverige byggdes var kristendomen sedan sekler självklar. Kyrkan blev en sammanhållande kraft i den framväxande staten. Reformationens tvåregementeslära förstärkte detta. Kungen kunde bygga sitt land med Guds välsignelse.

Kyrkan är inte partipolitisk, men Svenska kyrkan har tyvärr ofta varit bunden till makt och partier. Alltför ofta väljer de som har ledande positioner inom kyrkan att vara mer trogna mot sitt parti än mot kyrkan. På samma sätt som Gustav Vasa använde kyrkan i sitt samhällsbygge, ockuperas Svenska kyrkan av flera partier som strävar efter att förverkliga sina egna politiska idéer.

Men kyrkan är inte nationell utan internationell. Hennes primära uppgift är att främja Guds rike, vilket sekundärt kan få samhällseliga konsekvenser.

Kyrkan riskerar alltid att fångas i tidens strömningar och låta sig lånas till de politiska rörelsernas trender. Faran att förminska evangeliet till ett politiskt program finns alltid. Kyrkan växte fram i ett samhälle där sådant som frihet, demokrati och jämlikhet saknades, men som våra partier idag håller högt.

Ändå kunde kyrkan vara kyrka och genomsyra världen. I evangeliet blev den enskilda människan sedd, älskad och sänd. Samtidigt byggdes genom församlingen och det diakonala arbetet en gemenskap som i sitt sätt att leva kom att prägla sin omvärld. De kristna värdena och den kristna livsstilen var uppenbart framgångsrika. Kyrkan var ett salt i världen.

Mycket av det som var sprängkraft i urkyrkans tid har i vårt samhälle blivit till självklara värderingar. Ändå är kyrkans uppdrag detsamma. Hon utgör då som nu både en stabilisator och en ifrågasättare när enskilda frågor kommer att dominera och kanske snedvrider samhällsdebatten. Hennes uppdrag sträcker sig längre än till en valperiod och hennes budskap måste vara oberoende av opinion och valresultat.

Demokratins styrka och dilemma är att majoriteten beslutar och därmed avgör vad som är rätt. Kyrkans utgångspunkt är en annan. Hennes trohet gäller evangeliet om Jesus Kristus framför opinioner och politiska påtryckningar. Därför är kyrkan i någon mening alltid i opposition i så väl demokratier som diktaturer, även om det tar sig i olika uttryck.

De partier som finns i Sverige har alla vuxit fram ur kristen mylla och fångar därför upp olika aspekter av evangeliet. Det politiska landskapet i Sverige skulle inte ha sett ut som det gör utan kyrkans påverkan och bakgrunden i den kristna kulturfären. Hos alla partier är en kristen människosyn och etik en självklar utgångspunkt – ett värnande om livets okränkbarhet och varje människas frihet och ansvar.

I kristen tro ryms vad som kan uppfattas vara paradoxer men som ändå är en enhet. Här ryms solidaritet med kollektivet utan att det sker på bekostnad av den enskildes rättigheter och frihet. Kyrkan betonar den gemensamma välfärden och omsorgen om de fattiga likväl som den enskildes ansvar och förvaltarskap. Här finns både glädje i människans förmåga att skapa och driva utvecklingen framåt och vördnad inför Skaparen i vetskap om att vi inte äger skapelsen utan förvaltar den.

Kristen tro känner såväl människans storhet som hennes begränsningar och totala beroende av Gud. Tron kan betona den totala jämlikheten utan att suddas ut olikheten. Den vågar protestera och stå upp mot makthavare, men är också beredd att respektera överheten. Bredden i trons liv skapar en dynamik och en helhet som inte ryms i något av partierna, något som lätt går förlorat i politiska debatter.

Ofta har partierna vuxit fram i kampen för något av dessa områden, inte sällan på bekostnad av något annat. Även de partier som vuxit fram i protest mot det kyrkliga etablissemang och överheten, har kunnat lyfta fram Jesu förhållningssätt – må vara mer eller mindre medvetet – till de svaga och till varje människas lika värde och frihet. De kristna grundvärdena har betonats men i opposition mot kyrkan.

Andra partier har haft en motsatt framtoning. Kyrkan som garant för hembygd och trygghet har framhävts mer än trons innehåll. I debatten har det inte sällan vurmat för kyrkan och kristen tro som ett uttryck för det svenska kulturarvet. Men kristen tro är ingen nationell rörelse, utan den är utifrån missionsbefallningen global. Kyrkan i Sverige är inte i första hand svensk utan en del av Kristi världsvida kyrka, som kommit till oss tack vare invandrare.

Med en världsbild, som börjar i skapelsen och sträcker sig bortom denna världen in i himmelen, har kyrkan ett unikt uppdrag i den politiska debatten. Med en människosyn som ger den utsatte skydd från konceptionen till graven och utmanar var och en till att se sin kallelse och sitt ansvar här i tiden, kan kyrkan i varje tid vara en profetisk ifrågasättare. När kyrkan lever så att hon känns igen på kärlek och sanning, blir hon såväl en trygghet som en politiskt utmanande kraft.

Kyrkan kan ge en helhetssyn som sträcker sig längre än till de inomvärldsliga perspektiven. Därför behövs den kristna rösten i den politiska debatten och därför behövs kyrkfolk i de politiska partierna. Varje parti har influenser från evangeliet, men inget av dem rymmer hela den kristna trons bredd. Därför behöver kyrkan höras i alla partier av sådana människor som hämtar näring från Guds ord och som vågar omsätta den i kommuner, landsting och stat.